

MIROSLAV KLUN

Predsednik OZS

Referat: Brdo, 11. 2. 2008

POGLEDI IN IZKUŠNJE
OBRNO-PODJETNIŠKE ZBORNICE SLOVENIJE
NA ODPRAVLJANJE ADMINISTRATIVNIH OVIR
V SLOVENIJI IN EU

Spoštovane gospe in gospodje, spoštovani visoki gostje !

Da lahko kot predsednik Slovenske obrtniško-podjetniške zbornice sodelujem na tej konferenci ter predstavim naše poglede in izkušnje na področju odpravljanje administrativnih ovir in ustvarjanja boljših pogojev za razvoj obrti in podjetništva, je gotovo tako zame, kot za organizacijo, ki jo vodim, veliko priznanje.

Odpravljanje administrativnih ovir oziroma ustvarjanje optimalnih pogojev za razvoj podjetništva, s posebnim poudarkom na mikro in malih podjetjih, je v zadnjem času ena najpomembnejši nalog. Pa vendar želim na začetku poudariti nekaj naših izkušenj iz preteklosti.

Obrt ima na območju naše države že dolgotrajno tradicijo, in sicer že stoletja nazaj. Po drugi svetovni vojni, torej v času socializma, je obrt delovala v zelo okrnjeni obliki. Prav zatiranje zasebne podjetniške pobude v bivši državi je pripeljalo do tega, da so se slovenski obrtniki začeli združevati v lokalna društva, kjer so iskali možne oblike organiziranja na ravni takratne republike. Obrtniki so namreč takrat na lastni koži občutili konflikt interesov, med prioritetenim družbenim gospodarstvom in zasebnim delom gospodarstva, ki ga je predstavljala obrt in prav tako konflikt med majhnih

zasebnim delom in velikim družbenim in privilegiranim delom gospodarstva. Prav to je že leta 1969 botrovalo, da je slovensko obrtništvo ustanovilo Zvezo združenj samostojnih obrtnikov Slovenije na podlagi lastne, prostovoljne odločitve. Takrat je to pomenilo protiutež Gospodarski zbornici Slovenije, ki je bila reprezentant družbenega ali socialističnega velikega gospodarstva.

Takratna obrtniška organizacija je skrbela za strokovni razvoj in napredek obrtništva ter za njegovo mesto v gospodarskem in političnem sistemu. Naj samo omenim, da je ta organizacija takrat poskušala izboriti nekatere temeljne pogoje za boljše poslovanje obrti, kot je bila na primer pravica do pokojninskega zavarovanja, pravica do pridobivanja finančnih virov in seveda tudi pravica do opravljanja nekaterih dejavnosti, ki so bile izključni privilegij družbenega gospodarstva, pa tudi pravico do zaposlovanja delavcev v obrtnih podjetjih.

Obrtniki smo vseskozi vodili lastno organizacijo, nenehno smo jo razvijali v tesnem povezovanju z lastno bazo. S sodelovanjem s sorodnimi organizacijami v sosednjih in drugih evropskih državah pa smo iskali primerljive rešitve. Leta 1991. smo takratno obrtniško organizacijo reorganizirali v Obrtno zbornico Slovenije. To je sovpadlo s časom izgradnje naše nove države in želeli smo, da postane obrtna zbornica aktivni partner pri kreiranju naše ekonomske politike. V ta namen smo že leta 1991 takratni skupščini in Vladi Republike Slovenije postavili pisne zahteve slovenske obrti, v katere smo zapisali predloge, za katere smo menili, da so nujno potrebni predvsem za razvoj države kot celote in za razvoj obrti in malega gospodarstva.

Naj omenim samo nekaj zahtev oziroma nekaj takratnih predlogov:

- evropsko primerljiv zakon o gospodarskih družbah,
- popolnoma nov obrtni zakon, za katerega smo želeli oziroma zahtevali, da je primerljiv s podobnimi zakonskimi ureditvami v nekaterih drugih evropskih državah. Ocenili smo tudi, da je potrebno nekatera javna pooblastila, ki so bila takrat v izključni pristojnosti državnih organov, prenesti na obrtno zbornico. Že takrat smo namreč ocenjevali, da bomo v prid našim članom opravljali nekatera pooblastila bistveno manj birokratsko, torej veliko prijazneje.

Že takrat smo opozarjali, da je potrebno pričeti postopke za poenostavitve raznih evidenc. Naši člani so nas namreč nenehno opozarjali, da takšne kot so bile, so povsem »neproduktivne« v njihovem poslovanju.

Te zahteve smo nato ponovili še v letih 1993 in 1994. Moram reči, da so se že predlogi iz leta 1991 – pa čeprav so nekateri nanje gledali vzvišeno, lahko bi rekel celo posmehljivo - izkazali kot »pravi«. Država Slovenija je kasneje veliko teh naših predlogov tudi upoštevala v zakonodaji, ki jo je v naslednjih letih sprejemala.

Pri pripravljanju predlogov smo se velikokrat zgledovali tudi po drugih evropskih državah oziroma smo pri njih iskali tiste rešitve, ki so se nam zdele najprimernejše tudi za našo obrt in malo gospodarstvo.

Naša naslednja velika izkušnja je bila približevanje Slovenije Evropski Uniji ter usklajevanje naše zakonodaje z evropsko. Na tem mestu moram poudariti, da smo bili pri tem usklajevanju zelo pozorni. Ugotavljali smo, da nam evropska zakonodaja nalaga vrsto dodatnih obremenitev in administrativnih opravil kajti v njej je veliko pretirane regulative in možnosti manjše mobilnosti, kar zagotovo zavira podjetniško dinamiko. Lizbonska strategije je te ovire kasneje priznala in postavila drugačne cilje, predvsem skozi evropsko razvojno strategijo, inovativnostjo in podjetništvom.

V vsem tem času smo poskušali čim aktivneje sodelovati s posameznimi ministrstvi in s slovenskim parlamentom, torej s tistimi institucijami oblasti, ki so kreirale družbeno – ekonomsko politiko. Zagotavljanje boljših pogojev za obrt in podjetništvo je bilo odvisno predvsem od oblastnih organov oziroma njihovega razumevanja pomena obrti in malega podjetništva za slovensko gospodarstvo.

Premiki pa so se pričeli leta 2002, ko je v vladi pričelo delovati posebno ministrstvo za odpravljanja administrativnih ovir. Žal pa moram ob tem poudariti, da so bili rezultati glede na zahteve in potrebe obrti in podjetništva slabi. Delo sedanje vlade, ki je preko ministrstva za javno upravo vzpostavila vzvode za odpravljanje administrativnih ovir ocenjujemo zelo pozitivno. To sedanja vlada udejanja na tri

načine, in sicer z zagotavljanjem prijazne E-uprave in zagotavljanjem enostavnega in hitrega vstopa v podjetniško sfero. Drugi način so spremembe že sprejete zakonodaje v tistih delih oziroma določbah, kjer se je dalo odpravljati predvsem nepotrebne administrativne ovire. Tretji del pa je buden nadzor zakonskih in podzakonskih predpisov še v nastajanju, torej pred sprejetjem. Moram reči, da se je v vse te aktivnosti obrtna zbornica res aktivno vključila. V našem sistemu imamo namreč poleg obrtne zbornice na nacionalni ravni, še 62 območnih zbornic, ki so vse vključene v tako imenovan e-Vem projekt oziroma z E-točkami, kjer obstoječi podjetniki lahko urejajo vse zadeve povezane z registracijo podjetja, novi pa registrirajo svojo dejavnost. Reči moram, da smo na tem področju zelo aktivni, saj razpolagamo s strokovnimi kadri in izkušnjami s področja obrti in podjetništva in tako lahko vsem, ki želijo vstopiti v podjetniški sektor, nudimo kar najbolj kvalitetno svetovanje. Zato je tudi popolnoma razumljivo, da imamo izredno velik delež registracij novih podjetij prav v našem obrtno-podjetniškem sistemu.

Vsako leto smo v zahtevah slovenske obrti in podjetništva oblikovali vrsto predlogov bodisi za sprejem novih zakonov ali za ustrezne spremembe obstoječih zakonskih in podzakonskih predpisov. Te naše predloge smo utemeljevali s tem, da bi predlagane spremembe pomenile lažje poslovanje subjektov, večjo konkurenčnost slovenske obrti in malega gospodarstva, nenazadnje ustvarjali bi tudi pogoje za hitrejšo rast celotnega gospodarstva, kar je naš skupni cilj!

Veliko dela smo opravili v sodelovanju z ministrstvi, zlasti z ministrstvom za javno upravo. Kot že rečeno, smo aktivno sodelovali in dajali svoje predloge in pripombe za izboljšanje zakonskih in podzakonskih predpisov še pred njihovim sprejemanjem. To ocenjujemo kot izjemno pozitivno prakso, saj smo s tem gotovo preprečili kasnejše popraviljanje neustrezne zakonodaje.

Kljub temu, da smo v Sloveniji v zadnjem obdobju na področju odpravljanja administrativnih ovir opravili veliko delo, pa še vedno ostaja vrsta problemov, ki jih obrtniki in mali podjetniki čutijo pri svojem vsakodnevnem delu. Zato bo potrebno to delo nadaljevati na nacionalni ravni, pričakujemo pa tudi, da se bodo stvari

pospešeno reševale tudi na ravni Evropske Unije. Ugotavljamo namreč, da vrsta administrativnih ovir, ki jih občutimo v nacionalnih ekonomijah, nastane kot posledica sprejete evropske zakonodaje. In prav zaradi slednjega bo potrebno, da se odpravijo te prepreke tudi na evropski ravni.

Naše izkušnje - zagotovo pa so takšne ali vsaj podobne tudi v obrti in malem podjetništvu v drugih evropskih državah - kažejo, da morajo prav ta podjetja imeti svojega zagovornika, zaščitnika pri vseh ukrepih, ki jih sprejema vlada oziroma družbene institucije na državni ravni in tudi na ravni EU. Dejstvo tudi je, da kljub poslovnemu sodelovanju podjetij vseh velikosti, njihovi gospodarski interesi ter potrebe po različnih oblikah podpore za razvoj niso enaki.

Naše izkušnje tudi kažejo, da je potrebna nenehna komunikacija z obrtnimi in drugimi podjetji, saj le tako lahko v največji meri ugotovimo probleme, ki jih imajo pri svojem poslovanju in pripravljamo avtentične predloge za njihovo razreševanje. Kot sem že omenil, smo v Sloveniji na tem področju v zadnjem obdobju naredili veliko, drznem si reči, da tudi z našo aktivno vlogo! pričakujemo pa, da se bodo na tem področju vodile aktivnosti tudi na nivoju EU.